

Nr. 9. November 1999

Ekstraordinær generalforsamling - Vedtægtsændringer vedtaget

Tidsskrift for Kriminalret

83. Udvisning - Vold mod politiet (og politihund) - Menneskerettigheder
84. Narkotika - Udvisning - Psykisk sygdom
85. Afgiftsunddragelse - Betinget straf - Gammel sag
86. Erstatning til voldsoffer trods frifindelse af tiltalte for vold - Retshjælpsforsikring.
87. Politiafhøring - Mentalt handicappede - Sædelighedsforbrydelser
88. Vejledning til anholdte
89. Syn og skøn i straffesager - Beviser
90. Narkotika - Hampplanter - Ikke udløsning af reststraf

Retslægerådets Årsberetning 1997 - Biologisk aldersbestemmelse - Selvmord i fængsel - Insulintilfælde i trafikken

Ytringsfrihedens grænser - Foredrag i november

Konfliktråd - Ordningen forlænges

Bogomtale - Dansk Kriminalistforening 1899 - 1999

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Postbox 1051
1007 København K
Telefon 3311 7522
Telefax 3332 4775

- 221 -

Landsforeningens bestyrelse:

Thomas Rørdam
formand, København

Bent Holmberg
næstformand, Aalborg

Michael Abel
Holbæk

Karen Marie Dyekjær
Esbjerg

Hanne Gullitz
Århus

Poul Jost Jensen
Glostrup

Mogens Juhl
Odense

Mette Lauritzen
København

Ansvarshavende redaktør:

Elsebeth Rasmussen

Oplagstal: **1075**

Formandens adresse:

Postbox 9017, 1022 København K

Telefon 3312 4540
Fax 3393 4540

Generalforsamling i Odense.

Ved den ekstraordinære generalforsamling blev vedtægtsændringerne, det primære forslag, vedtaget med overvældende majoritet. 46 stemte ja, 4 stemte nej.

Om formiddagen var der kursus med Gorm Toftegaard Nielsen og John Lundum som indledere.

Bestyrelsen vil i foråret iværksætte en ny serie lokalkurser.

Der er også planer om en studietur til Israel, nærmere oplysninger vil følge i det næste hæfte.

I København er der kommet ny formand for Foreningen af beskikkede advokater i København, Birgitte Skjødt, der hører til yngre del af lokalforeningens medlemmer, og som afløser Merethe Stagetorn.

Redaktøren takker for venlige bidrag til belysning af de økonomiske straffesagers mærkværdigheder. Der er stof nok til en hel pamflet. Men emnet har jo nok mest interesse for en snæver inderkreds. Måske kan enkelte highlights bringes ved en senere lejlighed.

I nærværende hæfte bringes et par anmeldelser af tidsskrifter, vi begynder med en advarsel på følgende side.

Tidsskrift for Kriminalret

Forlaget Thomson, som også udgiver Ugeskrift for Retsvæsen, har netop introduceret et nyt tidsskrift, Tidsskrift for Kriminalitet. Tidsskriftet skal udkomme 10 gange årligt og koster ifølge forlagets præsentationsfolder "kun 1.495 kr." for et årsabonnement, dog med en særlig introduktionsrabat.

Tidsskriftet indeholder strafferetlige og straffeprocessuelle afgørelser fra Vestre og Østre Landsret samt resuméer af strafferetlige afgørelser fra Ugeskriftet. De afgørelser, som refereres i tidsskriftet, vil alle senere blive offentliggjort i resuméform i Domme i Kriminelle Sager, som nu udkommer 1 gang om året (foruden de 3-årige oversigtsbind). Endvidere vil en del af afgørelserne tillige bliver offentliggjort i eksempelvis Fuldmægtigen og Dommerforeningens oversigter.

Efter Landsforeningens og Advokatrådets opfattelse er der tale om et aldeles overflødig produkt. Som anført, indeholder det ny tidsskrift ikke afgørelser, som ikke tillige offentliggøres andetsteds. Tidsskriftet indeholder ganske vist de strafferetlige og straffeprocessuelle afgørelser i deres helhed, når bortses fra de afgørelser, som tillige offentliggøres i Ugeskriftet, men for så vidt angår afgørelser, der alene vedrører strafudmåling, viser erfaringen, at den bearbejdning, der sker ved omtalen af afgørelserne i Domme i Kriminelle Sager, er meget nyttig, og at det i virkeligheden er besværligt og overflødigt at have afgørelserne i deres fulde udstrækning. Afgørelser, der indeholder interessante strafferetlige eller straffeprocessuelle spørgsmål bortset fra strafudmåling, vil ofte være refereret i Ugeskriftet i fuld udstrækning.

Det er Landsforeningens og Advokatrådets opfattelse, at tidsskriftet primært er udgivet af hensyn til forlagets kommercielle interesser og ikke så meget af hensyn til forbrugernes behov.

Det er vigtigt, at der fra forbrugerside gøres noget for at forhindre udgivelsen af den slags overflødige tidsskrifter. Det er også et økonomisk, pladsmæssigt og tidsmæssigt problem, at antallet af udgivelser øges. Jeg må derfor opfordre Landsforeningens medlemmer til at undlade at tegne abonnement på tidsskriftet.

Thomas Rørdam

Udvisning - Vold mod politiet (og politihund) - Menneskerettigheder

Straffelovens § 119, Udlændingelovens § 22 og § 26, Menneskerettighedskonventionens art. 8

T på 30 år med 7 års lovligt ophold i Danmark, jugoslavisk ægtefælle og 3 mindreårige børn, blev påstået udvist, fordi han i forbindelse med en anholdelse havde truet en politiassistent med et koben. Byretten fulgte ikke udvisningspåstanden og henviste til artikel 8 i Menneskerettighedskonventionen. Idømte en kombinationsdom på 30 dages fængsel betinget (for tyveri) og hæfte i 14 dage (for § 119).

Københavns Byrets 7. afd. nr. 2767/1998, 17/5 1999

T på 30 år var tiltalt dels for forsøg på indbrudstyveri, dels for overtrædelse af dyreværnsloven, idet han med et koben flere gange slog polititjenestehunden "Mickey". Endelig for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, ved på gaden med vold eller trussel om vold at have overfaldet tjenestegørende politiassistent P, idet han med et koben i hånden, der var hævet op til hovedet, gik 1-2 skridt frem mod politiassistent P, der herefter trak sin tjenestepistol, hvorefter tiltalte efter nogen tid smed kobenet.

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om fængselsstraf og udvisning i medfør af udlændingelovens § 49, stk. 1, jfr. § 22, nr. 6, og § 32, stk. 1, i et af retten fastsat tidsrum.

T erkendte forsøget på tyveri, men nægtede de øvrige forhold. T var ustraffet.

Udlændingestyrelsen skrev bl.a., at T indrejste i Danmark i efteråret 1991. Han indgav ansøgning om opholdstilladelse under henvisning til sin herboende jugoslaviske ægtefælle.

I oktober 1993 fik han tidsubegrænset opholdstilladelse. Der citeres fra skrivelsen:

“Opholdets længde og karakter fører således efter styrelsens opfattelse til, at betingelserne for en eventuel udvisning skal søges i udlændingelovens § 22, nr. 6.

Efter udlændingelovens § 22, nr. 6, er der hjemmel til at udvise en udlænding, der bor her i landet med henblik på varigt ophold, såfremt den pågældende efter blandt andet straffelovens § 119, stk. 1, idømmes en ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig

retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter.

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt de i udlændingelovens § 26 nævnte forhold kan antages at gøre en beslutning om udvisning særligt belastende for den pågældende, skal styrelsen bemærke følgende:

ad § 26, nr. 1:

Ved vurdering af T's tilknytning til det danske samfund, kan det oplyses, at han kom til Danmark som 23-årig, hvor han har haft ophold siden. Han har sammenlagt været arbejdsløs i 12 år, siden han kom til Danmark. Siden den 6. oktober 1998 har han på baggrund af afsluttet uddannelse som buschauffør arbejdet hos Hovedstadens Trafikselskab.

ad § 26, nr. 2:

T har boet i Danmark siden september 1991.

ad § 26, nr. 3:

T er 30 år og har efter det oplyste ikke problemer af helbredsmæssig karakter.

ad § 26, nr. 4:

Om T's tilknytning til herboende personer kan det oplyses, at han den 16. juni 1991 blev gift med sin nuværende jugoslaviske ægtefælle, med hvem han har 3 børn på 6 år, 2½ år og 9 måneder.

ad § 26, nr. 5:

T har en ægtefælle - der har været i Danmark i 12 år - samt 3 børn, som vil blive berørt af en eventuel udvisning, jf. ovenfor.

ad § 26, nr. 6:

Om T's tilknytning til hjemlandet kan det oplyses, at han har forældre samt 3 søskende i Makedonien. Han har jævnligt kontakt med sine forældre.

ad § 26, nr. 7:

Særligt for så vidt angår spørgsmålet, om der foreligger risiko for, at T vil lide overlast i det land, hvor han efter udvisningen tager ophold, skal det bemærkes, at styrelsen efter de i sagen foreliggende oplysninger ikke finder, at der er risiko for, at tiltalte vil blive udsat for særlige byrdefulde strafforanstaltninger ved ophold i hjemlandet eller for dér på ny at blive udsat for straf for den samme lovovertrædelse, som han måtte blive dømt for i Danmark. Det forhold, at T frygter at blive idømt straf for militærunddragelse, kan ikke føre til en ændret vurdering.

Efter udlændingelovens § 26, stk. 2, kan en udlænding udvises efter § 22, nr. 4-6, medmindre de i stk. 1 nævnte forhold taler afgørende derimod.

Styrelsen har ikke fundet, at de i § 26, nr. 1 nævnte hensyn taler afgørende imod, at der nedlægges påstand om udvisning.

Styrelsen har herved lagt vægt på, at T's ægtefælle også er jugoslavisk statsborger, og at børnene ikke er startet i skole endnu..."

Byretten bemærkede:

“ad forhold 1:

Ved tiltaltes uforbeholdne tilståelse, hvis rigtighed bestyrkes ved de i øvrigt foreliggende oplysninger, findes det bevist, at tiltalte er skyldig i overensstemmelse med tiltalen.

ad forholdene 2-3:

Efter den af vidnet politiassistent P afgivne forklaring, der i det hele lægges til grund, finder domsmandsretten det godtgjort, at tiltalte har slået politihunden som anført i forhold 2, samt foretaget de handlinger, der er beskrevet i forhold 3.

Som følge heraf findes han i det hele skyldig i disse forhold.

Straffen fastsættes efter straffelovens § 285, stk. 1, jf. § 276, jf. § 21 til fængsel i 30 dage og efter straffelovens § 119, stk. 1, og dyreværnslovens § 28, stk. 2, jf. § 1, til hæfte i 14 dage.

Da det findes upåkrævet, at fængselsstraffen fuldbyrdes, udsættes fuldbyrdelsen heraf i medfør af straffelovens § 56, stk. 2, som nedenfor bestemt.

Påstanden om konfiskation tages i medfør af den påberåbte bestemmelse til følge som nedenfor bestemt.

For så vidt angår påstanden om udvisning finder domsmandsretten ikke fornødent grundlag for at tage denne til følge.

Domsmandsretten har herved lagt vægt på tiltaltes særdeles gode personlige forhold samt til tiltaltes tilknytning til det danske samfund og til oplysningerne om hans familiemæssige forhold her i landet, samt til den omstændighed, at den nu idømte straf af hæfte i 14 dage for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 119, stk. 1, ikke er af en sådan karakter, at udvisning af tiltalte kan anses for nødvendiggjort af samfundsmæssige hensyn, hvorfor en udvisning vil være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

THI KENDES FOR RET:

Tiltalte T straffes med fængsel i 30 dage og hæfte i 14 dage.

Fuldbyrdelsen af fængselsstraffen udsættes og bortfalder efter en prøvetid på 1 år fra dato på betingelse af, at tiltalte ikke begår strafbart forhold i prøvetiden.

Hos tiltalte konfiskeres et koben.

Tiltalte frifindes for udvisningspåstanden.”

Landsforeningens Meddelelse 84/1999

Narkotika – Udvisning – Psykisk sygdom

Lov om euforiserende stoffer § 3, straffelovens § 16 og § 68, udlændingelovens § 22 og § 26

T på 33 år, mange gange straffet og omfattet af straffelovens § 16, var tiltalt for at have solgt 0,08 g heroin samt ved yderligere at have været i besiddelse af 1,63 g heroin med henblik på videresalg. Der var påstand om behandlingsdom og udvisning. Retten fandt, at de i § 26, stk. 1, nr. 1-3 nævnte forhold talte afgørende mod udvisning.

T kom hertil som 18-årig, havde opholdt sig i Danmark i 15 år, kun afbrudt af et ophold på ca. 14 måneder i Iran, og hans psykiske helbredsforhold var meget dårlige, hvorfor han var under psykiatrisk behandling og i marts 1999 tilkendt førtidspension

som følge af posttraumatisk stress-syndrom samt massivt misbrug af alkohol og heroin.

Københavns Byrets 9. afd. nr. 13083/98, 3/9 1999

T på 33 år var tiltalt for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer § 3 ved på gaden at have solgt 0,08 g heroin for 150 kr. samt ved yderligere at have været i besiddelse af 1,63 g heroin med henblik på videresalg.

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om en behandlingsdom og udvisning efter udlændingelovens § 22, nr. 4, jfr. § 32, stk. 1 med indrejseforbud i 10 år.

(Forsvareren gjorde bl.a. gældende, at der forelå en bindende påtalebegrænsning, da udvisningspåstanden ikke var medtaget i en tidligere forhørsbegæring, men fik ikke medhold heri.)

T erkendte sig delvis skyldig, idet han kunne erkende salg af 0,08 g heroin. Han nægtede videresalgshensigt med hensyn til de 1,63 g.

T var straffet mange gange, senest bl.a.:

1994 for lov om euf. stoffer og tyveri med 40 dages fængsel betinget
1997 tyveri, fællesstraf af fængsel i 5 måneder. Prøveløsladt med reststraf 58 dage
1998 hæleri og tyveri, fællesstraf fængsel i 4 måneder, heraf 3 måneder betinget.
Den ubetingede del af straffen udstået med varetægtsfængslingen.

T var blevet mentalundersøgt. Retslægerådet fandt ham omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, og anbefalede dom til psykiatrisk behandling.

Retten fandt T skyldig i salget af de 0,08 g heroin, men ikke efter den stedfundne bevisførelse fornøden sikkerhed for, at T besad de 1,63 g med henblik på videresalg. Retten lagde herved navnlig vægt på T's forklaring om sit heroinmisbrug på gernings-tidspunktet.

T blev frifundet for straf, jfr. straffelovens § 16, og retten fulgte Retslægerådets anbefaling om en behandlingsdom.

Med hensyn til udvisningspåstanden bemærkede retten:

"Retten finder, at de i udlændingelovens § 26, stk. 1, nr. 1-3, nævnte forhold afgørende taler imod udvisning af tiltalte efter udlændingelovens § 22, nr. 4. Retten har her-

ved lagt vægt på, at tiltalte kom til Danmark som 18-årig i 1984, at han har opholdt sig i Danmark i 15 år, kun afbrudt af et ophold på ca. 14 måneder i Iran, og at hans psykiske helbredsforhold er meget dårlige, hvilket har medført, at han er under psykiatrisk behandling og behandling mod misbrug af euforiserende stoffer og den 3. marts 1999 er tilkendt førtidspension som følge af posttraumatisk stress-syndrom samt massivt misbrug af alkohol og heroin.

Retten har endvidere fundet, at udvisning i medfør af udlændingelovens § 22, nr. 4, ville stå i misforhold til omfanget af den begåede kriminalitet. Retten har herved tillagt det betydning, at der er tale om et andengangstilfælde med et enkelt salg af et beskedent kvantum heroin.

Tiltalte frifindes derfor for den af anklagemyndigheden nedlagte påstand om udvisning."

- oo0oo -

Forsvareren bemærker, at indstillingen fra Udlændingestyrelsen undervejs blev modificeret. I juni 1998 henviste man til, at narkotikaforbrydelser måtte anses for at være af en sådan grov og samfundsskadelig karakter, at hensynene nævnt i § 26 kun undtagelsesvis skulle tillægges afgørende betydning. Udlændingestyrelsen forholdt sig ikke til ansøgers langvarige ophold eller sygdom.

Den 26/8 1998 og 4/2 1999 oplyste styrelsen på politiets forespørgsel, at styrelsen fortsat kunne henholde sig til udtalelsen fra juni 1998.

Den 12/8 1999 hed det:

"På baggrund af anklagemyndighedens oplysninger om kriminalitetens karakter, og om at den pågældende forventes idømt en ubetinget fængselsstraf udmålt i måneder, finder styrelsen ud fra foreliggende retspraksis det tvivlsomt, om de i udlændingelovens § 26 nævnte hensyn bør føre til, at udvisning undlades. Med henblik på domstolenes nærmere fastlæggelse af udvisningspraksis, har styrelsen ikke bemærkninger til, at spørgsmålet om udvisning forelægges domstolene til stillingtagen i den foreliggende sag."

Landsforeningens Meddelelse 85/1999

Afgiftsunddragelse - Betinget straf - Gammel sag

Skattekontrollovens § 16, momslovens § 81, jfr. § 47 og § 52

Forsætlige skatte- og momsunddragelser i 1992-93 på henholdsvis 153.539 og 81.868 kr. afgjort med betinget hæfte i 40 dage og tillægsbøde på 230.000 kr.

Københavns Byrets 21. afd. nr. 4173/98, 9/6 1998

T på 52 år var tiltalt for overtrædelse af skattekontrollovens § 16, stk. 3, jfr. stk. 1, ved forsætligt at have undladt at indgive selvangivelser for 1992 og 1993 og efter at have modtaget meddelelser om indkomstansættelse at have undladt at give skatteforvaltningen underretning om, at indkomstansættelsen var ansat for lavt med i alt 341.938 kr., hvorved det offentlige blev unddraget 153.539 kr. i skat.

I forhold 2 overtrædelse af momslovens § 81, stk. 3, jfr. stk. 1, nr. 2, jfr. § 47, stk. 1, samt § 52, stk. 3, jfr. tidligere lovbekendtgørelser (...), ved i perioden januar 1992 til 30. september 1993 at have registreringspligtig malervirksomhed uden anmeldelse til Told & Skat og udstedt regninger med moms, hvorved han forsætligt unddrog statskassen 81.868 kr. i moms.

Der var påstand om fængselsstraf og en tillægsbøde på 230.000 kr.

T nægtede sig skyldig i forhold 1 og kunne kun erkende uagtsomhed i forhold 2. Han var ikke straffet af betydning for sagen.

T havde før og efter den omtvistede periode været momsregistreret. Toldvæsenet havde fundet fakturaer, der begrundede de rejste krav. Han havde modtaget årsopgørelser, hvor den personlige indkomst var angivet med 0 kr. og anført sociale ydelser for 1992 og 1993 med henholdsvis 17.454 kr. og 35.406 kr.

T hævdede, at han ikke havde modtaget post fra skattevæsenet, hvilket retten fandt det ubetænkeligt at tilsidesætte. Den manglende underretning til skattemyndighederne måtte tilregnes som forsætlig.

Det fandtes også forsætligt, at T undlod at anmelde virksomheden, særligt under henvisning til T's egen forklaring om, at han var klar over, at hans kunder forlangte, at der var anført momsnr. på regningerne.

Straffen blev udmålt til hæfte i 40 dage.

“Retten finder det imidlertid under hensyn til forholdenes alder upåkrævet, at den idømte straf fuldbyrdes. Straff fuldbyrdelsen udsættes derfor i medfør af straffelovens § 56, stk. 2, som nedenfor bestemt.

I medfør af straffelovens § 50, stk. 2, og § 58, stk. 2, idømmes tiltalte en tillægsbøde på 230.000 kr., subsidiært hæfte i 60 dage.”

Vilkårene var - udover bøden - alene 2 års prøvetid.

T skulle herudover betale de 81.868 kr. til Told & Skat.

Landsforeningens Meddelelse 86/1999

Erstatning til voldsoffer trods frifindelse af tiltalte for vold - Rets- hjælpsforsikring

Lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser § 6, jfr. § 1

*Uanset at K ved byretten blev frifundet for at have overfaldet en restaurationsgæst med skade på hånden til følge, fandt landsretten, at der var tale om en erstatningsberettiget skade omfattet af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. Ved et **retsforlig** anerkendte Nævnet vedrørende erstatning til ofre for forbrydelser erstatningspligten. Hver part skulle bære sine omkostninger. Skadelidte havde retshjælpsforsikring.*

Ø.L. 1. afd. B 2676-94, 23/1 1996

K på 32 år var ved retten i Esbjerg tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 244 ved tidlig om morgenen at have slået og sparket E, der var væltet omkuld, alt hvorved hun tilføjedes brud på højre spoleben umiddelbart over håndleddet.

K kunne ikke huske så meget den pågældende aften på grund af beruselse, heller ikke, at hun var blevet udspurgt af politiet (stærkt forkortet referat).

E, forurettede, huskede heller ikke så meget, ud over at hun pludselig lå på gaden, og K sparkede hende. Muligt skyldtes hukommelsestab, at hun fik nogle slag i hovedet. Hun kunne genkende K og afviste - modsat hvad der var forklaret til politiet - at der skulle være flere, der havde sparket hende.

Servitricen på restauranten kunne ikke huske noget, heller ikke foreholdt sin forklaring til politiet. Gæsterne på værtshuset var ikke de mest ædru, og der var ofte episoder. (*Esbjerg er en by med et livligt natteliv, tilføjer redaktøren*).

En politiassistent forklarede, hvordan han havde fundet frem til K og afhørt hende. E havde ved konfrontationen sagt, at det godt kunne passe, at det var K, der havde slået og sparket, men sikker var hun ikke.

Byretten fandt hændelsesforløbet uklart. Det kunne ikke lægges til grund, at K havde sparket E.

K blev frifundet.

Sagen blev videreført som civil sag anlagt af E med påstand om, at Nævnet vedrørende erstatning til ofre for forbrydelser anerkendte erstatningspligten vedr. skaderne på E's hånd.

Nævnet påstod frifindelse. E, politiassistenten og servitricen afgav forklaring. Retten fremkom på begæring med en skriftlig tilkendegivelse.

“Som sagen foreligger oplyst for landsretten, findes det efter en samlet vurdering tilstrækkeligt godtgjort, at sagsøgerens personskade blev forvoldt ved en overtrædelse af straffeloven.

Der vil i dommen blive refereret bl.a. følgende forklaringer:

Sagsøgeren har yderligere forklaret, at kvinden tog fat i sagsøgeren i restaurationens mellemgang og dunkede hendes hoved ind i væggen. Sagsøgeren husker endvidere, at kvinden, da hun ude på gaden sparkede sagsøgeren, som lå ned, var helt vild og råbte og skreg. Endelig har sagsøgeren i landsretten yderligere forklaret, at hun ringede til politiet lørdag den 4. januar 1992 om eftermiddagen for at anmelde det skete. Hun fik at vide, at hun skulle komme personligt, og at hun lige så godt kunne vente til mandag. Der ville alligevel ikke ske noget før mandag.

Politiassistent P har yderligere forklaret, at belysningen uden for (..restauranten..) var god. Han fik ved sine forespørgsler på værtshuse indtryk af, at K var kendt i natteli-
vet, og at hun normalt optrådte “rimelig voldsomt”.

Servitricen har yderligere forklaret, at en mand og en kvinde, sagsøgeren, bestilte suppe. Der var en ved navn K (fornavn) fra et andet bord, som blandede sig. Vidnet bad dem opføre sig ordentligt. Der blev ro, men så startede det igen. Der var skænderi, og en tallerken gik i stykker. Vidnet bad sagsøgeren gå, og sagsøgeren gik af sig selv. K løb efter sagsøgeren og i mellemgangen greb K fat i sagsøgeren. Noget senere kom en ung mand ind og bad vidnet tilkalde ambulance. Han sagde, at vedkommende, som var blevet slået ned på den modsatte side af gaden, var kommet temmelig meget til skade.”

Sagen forligtes til retsbogen:

“Sagen er herefter forligt således, at sagsøgte Nævnet vedrørende erstatning til ofre for forbrydelser anerkender, at den den 4. januar 1992 udøvede vold mod sagsøgeren E er en erstatningsberettigende skade omfattet af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, og at det overlades til retten at træffe bestemmelse om sagens omkostninger.

Retten besluttede, at hver part bærer sine omkostninger.”

E's advokat blev tillagt 17.000 kr. + moms samt 7.599 kr. i udlægsgodtgørelse. Beløbene udredtes principalt af retshjælpsforsikringen, subsidiært af statskassen.

Landsretten tilføjede:

“Om retshjælpsforsikringen henvises bl.a. til skrivelse af 13. juli 1994 fra Baltica Forsikring (skade ...), hvorefter omkostningerne primært er dækket af retshjælpsforsikringen, og uden fradrag af selvrisiko, såfremt klienten i det væsentlige får medhold ved dom eller indenretligt forlig.”

Landsforeningens Meddelelse 87/1999

Politiafhøring - Mentalt handicappede - Sædelighedsforbrydelser

RPL § 732, straffelovens § 216

Oven på en sag fra Gladsaxe, hvor en mentalt handicappet person var blevet politiafhørt, uden at en forsvarer var til stede, udstedte Rigsadvokaten nogle forskrifter, gengivet i Rigsadvokatens meddelelse 5/1995. De synes at være gået i glemmebogen i mellemtiden, hvilket nedenstående sag med en lettere åndssvag mand synes at vise.

Retten i Roskilde S 1-373-99, 26/5 1999

L på 23 år blev i august 1997 anholdt kl. 10.10, og kl. 13.45 udtaget af venterum og gjort bekendt med, at han var sigtet, herunder for forsøg på voldtægt, og at han ikke havde pligt til at udtale sig. Han blev forespurgt, om han ud fra et kort over Roskildeområdet kunne placere nåle, hvor han havde forbrudt sig/antastet kvinder.

L placerede 15 nåle på kortet og afgav forklaringer, der er gengivet med 4-10 linier hver i rapporten, bortset fra 11-15 “nål”, der var mere detaljeret. Der blev afgivet forklaring om et yderligere forhold 16. I slutningen af rapporten, der blev afsluttet kl. 18.30, fremgik, at sigtede ikke havde haft mulighed for at gennemlæse sin forklaring. Han var meget ordblind.

Dagen efter blev L fremstillet i grundlovsforhør. Han nægtede forsøg på voldtægt over for 4 ikke identificerede kvinder, men erkendte forsøg på voldtægt ca. en måned i forvejen over for A og få dage forinden over for B, ligesom han erkendte en noget uspecificeret sigtelse for blufærdighedskrænkelse.

L forklarede, at han følte sig seksuelt tiltrukket af tykke damer, der var lidt oppe i årene, og havde standset disse eller forsøgt herpå. Han havde i forbindelse med afhøringer udpeget 16 steder. Når han havde standset de pågældende kvinder, havde han "taget dem på røven samt på brysterne og mellem benene. Endvidere viste han sin pik for dem." Det havde været hans hensigt at forsøge at indlede et samleje. Imidlertid var det aldrig nogen sinde lykkedes.

Om de to seneste sigtelser for forsøg på voldtægt forklarede han, at det godt kunne passe, at A nev ham, hvorefter han opgav sit forehavende, og at B skreg op, hvorefter han ligeledes opgav sit forehavende.

På forespørgsel vedgik han, at han havde til hensigt at få samleje med B.

Også de tilfælde, hvor han kun nåede at blotte sig, havde han til hensigt at få samleje med de pågældende.

L blev varetægtsfængslet 24 dage, og varetægtsfængslingen varede yderligere 45 dage.

Det fremgik af en mentalundersøgelse:

"Observanden er herefter ikke sindssyg, og han må ikke antages at have været sindssyg på tidspunktet for de påsigtede, men af observanden kun delvist erkendte handlinger. Han er psykisk udviklingshæmmet. Begavelsesmæssigt vurderes han til at være lettere åndssvag. Han er født og opvokset under stabile forhold på en mindre landejendom på Vestsjælland. Hans skolegang har været præget af mange nederlag på grund af hans intelligensmæssige handicap. Der er ikke oplysninger om, at han på noget tidspunkt har været underkastet egentlig socialpædagogisk påvirkning. Han har gået på en produktionsskole og via denne blevet indstillet til mellemste invalidepension. Han har et tæt familienetværk, som har støttet og hjulpet ham. Han har været i stand til at passe enkle og velstrukturerede arbejdsopgaver, hvor han modtager god instruktion. Han fik tilkendt mellemste invalidepension i 1996. Personlighedsmæssigt er han præget af sin medfødte intelligensdefekt. Dens natur er ukendt. Hans tænkning er konkret. Han har ikke evne til abstraktion. Han magter ikke selvrefleksion. Hans begrebsverden er enkel. Han lever lidt af en særlingetilværelse under socialt ringe omstændigheder og har ikke udviklet kontakt til andre jævnaldrende. Det seksuelle

driftspres blev i en periode op til påsigtede handlinger ustyrligt. I bakspejlet fortryder han og skammer sig. Han har aldrig været inddraget under amtskommunen og således heller aldrig modtaget socialpædagogisk og psykologisk støtte og vejledning omkring sit handicap.

Observanden er omfattet af straffelovens § 16, 2. Som mest hensigtsmæssig foranstaltning til imødegåelse af en vis risiko for kriminalitet ligeartet med nu påsigtede skal anbefales, at han i henhold til samme lovs § 68, 2., inddrages under amtskommunens bestemmelser for personer med vidtgående psykiske udviklingsforstyrrelser, således at der af denne kan træffes bestemmelse om ophold og arbejde og således, at han kan undergives socialpædagogisk vejledning og bistand. Samtidig skal tilsynet omfatte mulighed for placering på institution efter tilsynsmyndighedens bestemmelse.”

Under domsforhandlingen i 1999 var L tiltalt for 9 tilfælde af forsøg på voldtægt, subsidiært blufærdighedskrænkelse. Forhold 10 drejede sig om tyveri af 11 brystholdere fra et omklædningsrum på en skole, og forhold 11 om falsk anmeldelse ved tilbage i august 1997 at have forklaret, at en navngiven person havde begået et forhold af voldtægt (ikke nærmere specificeret).

L nægtede sig skyldig. Retten udtalte:

“Ad forhold 1 - 7 og forhold 9:

Tiltalte har ikke foretaget nogle handlinger, der kan betegnes som seksuelle over for de pågældende kvinder. Retten finder ikke, at der foreligger oplysninger eller forhold, der tyder på, at tiltalte havde til hensigt at begå voldtægt mod de pågældende kvinder. Tiltalte frifindes derfor for forsøg på voldtægt. Retten finder ej heller, at der foreligger oplysninger eller forhold, der sandsynliggør, at tiltalte havde det fornødne forsæt til at foretage en handling, der ville være omfattet af straffelovens § 232. Uanset retten må lægge til grund, at tiltalte har fulgt efter de navngivne personer, og at disse har følt sig forfulgt, frifindes tiltalte også for forsøg på blufærdighedskrænkelse.

Ad forhold 8:

Det må efter forurettedes forklaring lægges til grund, at tiltalte har klappet hende på hoften/ballerne. Retten finder ikke, at et sådant klap er omfattet af straffelovens § 232. Med henvisning hertil og under henvisning til det under forhold 1 - 7 og 9 nævnte om tiltaltes forsæt frifindes tiltalte.

Ad forhold 10:

Retten finder ikke, at der er ført bevis for, at tiltalte har stjålet brystholdere fra et omklædningsrum. Herefter og da ej heller tiltaltes egen forklaring kan føre til domfældelse for tyveri, frifindes han.

Ad forhold 11:

Efter det oplyste om tiltaltes personlige forhold og da det er uklart, hvordan tiltalte er kommet i besiddelse af detaljer fra voldtægtsforsøget, finder retten ikke - uanset vidneforklaringen fra C (..kriminalassistent..) - at tiltaltes forklaring under afhøring den 19. august 1997 kan tillægges en sådan vægt, at den kan føre til, at han findes skyldig i overtrædelse af straffelovens § 164. Tiltalte frifindes derfor.

Tiltalte frifindes således i det hele i den rejste tiltale.”

- oo0oo -

Forsvareren fra domsforhandlingen (ikke grundlovsforhøret) tilføjer:

“Med hensyn til grundlovsforhøret er det særdeles tankevækkende, at min klient blev spurgt, om han havde til hensigt at opnå samleje, men ingen tænkte på at spørge ham, hvordan han havde tænkt sig at gennemføre sit forehavende (altså om han havde tænkt sig at bruge vold eller trussel om vold).

.....

Den forklaring, han senere gentog i forbindelse med grundlovsforhøret, var jo blot en gentagelse af, hvad han kort forinden havde sagt til politiet.”

- oo0oo -

Foreningen af beskikkede advokater i København var til et meget velbesøgt og velarrangeret møde med Politidirektøren i København i september d.å. Det viste sig, at adskillige forsvarere ikke var bekendt med, at der er kommet regler om, at anholdte hos politiet skal gøres bekendt med deres rettigheder, herunder bl.a. kontakt til familie og mulighed for at tilkalde advokat eller få lægehjælp. Den følgende vejledning blev trykt i Landsforeningens Meddelelser i 1997, men gentages for dem, der efterlader tidsskrifter i en "læsebunke".

Der er enkelte, der hævder, at vejledningen ikke alene er gået i glemmebogen hos forsvarerne, men også hos dem, der skulle give vejledningen, men det kan vel ikke være rigtigt? Måske skulle man sikre sig ved forespørgsel kort efter anholdelse hos ens klienter, at reglerne stadig overholdes.

Anholdelse - Underretning til pårørende og advokat - Lægelig bistand.

JUSTITSMINISTERIET
Civil- og Politiafdelingen
Politikontoret

Den 20. jan. 1997

Cirkulæreskrivelse til politi og anklagemyndigheden om underretning til pårørende eller andre om en anholdelse, om anholdtes lejlighed til at kontakte advokat og om anholdtes adgang til at få tilkaldt lægelig bistand.

1. Indledning.

I denne cirkulæreskrivelse fastsættes nærmere regler om **anholdtes** adgang til selv at underrette pårørende m.v. om anholdelsen og til at kontakte en advokat, samt om anholdtes adgang til at anmode om at blive tilset af en læge.

Cirkulæreskrivelsen bevirker således ikke en indskrænkning i **politiets** pligt til af egen drift om fornødent at underrette pårørende eller sørge for, at den anholdte får bistand af en advokat eller en læge.

Orienteringen af den anholdte bør naturligvis søges gennemført på et sprog, som den anholdte forstår.

De i afsnit 2-6 fastlagte retningslinier for anholdelser inden for strafferetsplejen finder, i det omfang det er muligt, tilsvarende anvendelse i tilfælde, hvor en person er taget i forvaring af politiet, uden at der er tale om en anholdelse i strafferetsplejens former, f.eks. vidner og fagedklienter.

Med henblik på udlevering til den anholdte, når denne er indbragt på politistationen, vedlægges som bilag en skriftlig vejledning.

2. Underretning af pårørende eller andre om anholdelsen.

Det fremgår af retsplejelovens § 758, at den anholdte - med de i bestemmelsen nævnte undtagelser - ikke er undergivet andre indskrænkninger i sin frihed, end anholdelsens øjemed og ordenshensyn nødvendiggør. Om denne bestemmelse har Strafferetsplejeudvalget i betænkning 728/1974 om anholdelse og varetægt anført følgende:

"Det er udvalgets opfattelse, at det under hensyn til anholdelsens kortvarighed ikke er påkrævet herudover i loven at give regler om behandlingen af anholdte. Udvalget er opmærksom på, at den anholdte på en række punkter kan have behov for bistand, f.eks. med hensyn til underretning af pårørende, arbejdsgiver og eventuelt advokat, samt til at drage omsorg for sine personlige ejendele. Udkastet giver i den foran nævnte regel en anvisning på, at den anholdte kan sætte sig i forbindelse med omverdenen for så vidt dette er foreneligt med anholdelsens øjemed og ordenshensyn. Den nærmere regulering kan eventuelt ske ved instruksoriske forskrifter. Udvalget betragter det som en selvfølge, at politiet ved anholdelsen af personer under 18 år underretter forældremyndighedens indehaver eller andre, der har den faktiske omsorg for den unge, jfr. rigsadvokatens cirkulære nr. 174 af 4. august 1966, punkt 50. Også anholdte over denne alder bør, hvis ikke afgørende efterforskningsmæssige hensyn er til hinder herfor, have adgang til - eventuelt telefonisk - at underrette familie og efter omstændighederne arbejdsgiver, advokat og andre. Undertiden kan det være rimeligt, at underretning foretages af en polititjenestemand."

Justitsministeriet er enig i den opfattelse, som udvalget har givet udtryk for.

Udenlandske statsborgere, der anholdes i Danmark, har endvidere ifølge Wienerkonventionen af 24. april 1963, der blev ratificeret af Danmark den 25. oktober 1972, ret til at kontakte deres lands ambassade eller konsulat.

Med henblik på at præcisere hvilken fremgangsmåde, der bør følges med hensyn til den anholdtes adgang til at underrette pårørende m.v. om anholdelsen, fastsættes det herved, at politiet uden ugrundet ophold skal give den anholdte lejlighed til at underrette sine nærmeste pårørende eller andre relevante personer, f.eks. sin arbejdsgiver, om anholdelsen, medmindre der efter sagens konkrete omstændigheder er grund til at antage, at anholdte derved vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at foranledige spor fjernet eller advare eller påvirke andre.

Det vil sige, at den anholdte normalt skal have mulighed for at foretage en sådan underretning i umiddelbar tilknytning til, at han indbringes til politistationen. Praktiske forhold såvel som den anholdtes øjeblikkelige reaktion på en muligt overraskende anholdelse vil således i almindelighed tale imod, at underretning gives på et tidligere tidspunkt.

Er det ikke muligt umiddelbart i tilknytning til indbringelsen på politistationen at vurdere risikoen for, at anholdte gennem underretningen vil vanskeliggøre forfølgningen, skal politiet uden ugrundet ophold afklare dette spørgsmål.

Såfremt hensynet til efterforskningen gør det påkrævet, kan underretningen foretages af en polititjenestemand.

Det skal noteres - f.eks. ved anførsel i anholdelsesrapporten eller anholdelsesprotokollen - at ovenstående regler er iagttaget. Såfremt der ikke udarbejdes anholdelsesrapport el. lign., skal det fremgå af døgnrapporten, at reglerne er iagttaget.

3. Anholdtes adgang til at kontakte en advokat.

Ud fra de samme hensyn, som er nævnt under punkt. 2, fastsættes det herved, at politiet uden ugrundet ophold skal give anholdte lejlighed til at kontakte en advokat, der opfylder betingelserne for at kunne virke som forsvarer i sagen, jf. herved retsplejelovens kapitel 66.

Som det fremgår af reglerne i retsplejelovens kapitel 66, kan retten under visse betingelser afvise en valgt forsvarer eller nægte at beskikke den advokat, som sigtede ønsker. Hvis der i sagen er omstændigheder, der medfører, at politiet vil modsætte sig, at en bestemt advokat beskikkes som forsvarer, kan politiet foreløbig nægte anholdte ret til at kontakte denne bestemte advokat. Spørgsmålet om, hvorvidt den anholdte skal have ret til bistand fra den pågældende advokat, må herefter forelægges for retten, jf. herved retsplejelovens § 730, stk. 3, og § 733, stk. 2. Den anholdte skal have lejlighed til at kontakte en anden advokat.

Politiet skal som hidtil i forbindelse med vejledningen af en sigtet om adgangen til at kontakte en advokat oplyse den sigtede om, at han er pligtig at erstatte det offentlige vederlaget til forsvareren, hvis han findes skyldig, jf. § 2, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 467 af 26. september 1978. Politiet bør selvsagt ikke herved søge at påvirke den sigtedes vurdering af sit behov for advokatbistand.

Det skal noteres - f. eks. ved anførsel i anholdelsesrapporten eller anholdelsesprotokollen - at ovenstående regler er iagttaget. Såfremt der ikke udarbejdes anholdelsesrapport el. lign., skal det fremgå af døgnrapporten, at reglerne er iagttaget.

4. Anholdtes adgang til lægelig bistand.

Det må betragtes som en selvfølge, at personer, der er anholdt, kommer under lægelig behandling i alle tilfælde, hvor der er behov herfor, enten ved at de bringes til skadestuen på et hospital eller til vagtlægen, eller ved tilkaldelse af læge til politistationen, alt efter hvad der i den konkrete situation skønnes mest hensigtsmæssigt og forsvarligt.

I tilfælde, hvor en anholdt ønsker læge tilkaldt, skal politiet uden ugrundet ophold give anholdte lejlighed til at kontakte en læge.

Anholdtes ønske om at kontakte en bestemt læge skal imødekommes i det omfang, det er praktisk muligt og forsvarligt.

Det skal noteres - f.eks. ved anførsel i anholdelsesrapporten eller anholdelsesprotokollen - om anholdte har fremsat ønske om at få kontakt til en læge, herunder om ovenstående regler er iagttaget. Såfremt der ikke udarbejdes anholdelsesrapport el. lign., skal det fremgå af døgnrapporten, at reglerne er iagttaget.

5. Spirituspåvirkede personer.

Det forekommer, at politiet helt eller delvis må udsætte afhøringen af en anholdt i situationer, hvor den anholdte på grund af spirituspåvirkethed ikke for tiden skønnes egnet til afhøring. Det vil tilsvarende kunne forekomme, at en person ved anholdelsen er i en sådan tilstand, at den pågældende først på et senere tidspunkt, når tilstanden er bedret, har mulighed for at udnytte adgangen til selv at kontakte en advokat. Den pågældende bør derfor, så snart tilstanden er således bedret, gives lejlighed til at kontakte en advokat, jf. i øvrigt ovenfor under pkt. 3.

Opmærksomheden henledes i øvrigt på, at der for så vidt angår personer tilbageholdt med henblik på detentionsanbringelse er fastsat særlige regler i Rigspolicehens kundgørelse II nr. 55 om detentionsanbringelse af spirituspåvirkede personer. Der henvises særligt til kundgørelsens § 8 om den tilbageholdtes adgang til at underrette sit hjem, samt §§ 9-11 om lægeundersøgelse af den tilbageholdte.

6. Unge under 18 år.

Ved anholdelse af unge under 18 år finder ovenstående regler tilsvarende anvendelse. Opmærksomheden henledes tillige på Rigsadvokatens cirkulære om behandling af sager mod unge lovovertrædere af 4. august 1966. Der henvises særligt til reglerne om politiets underretning af hjemmet om tilbageholdelsen og reglerne om tilkaldelse af en repræsentant fra social- og sundhedsforvaltningen med henblik på dennes overværelse af en eventuel afhøring.

P. M. V.
Lars Bay Larsen

Vejledning til anholdte.

Kontakt til pårørende, arbejdsgiver m.v.

Du har ret til at kontakte din familie eller arbejdsgiver for at orientere dem om anholdelsen.

Politiet kan dog for en tid nægte dig at foretage en sådan underretning, hvis sagens konkrete omstændigheder giver grundlag for at antage, at du derved vil vanskeliggøre forfølgningen af sagen. I den situation kan det også være, at det er politiet, der, hvis du ønsker det, orienterer din familie eller arbejdsgiver om anholdelsen.

Hvis du som anholdt ikke er blevet løsladt inden 24 timer, skal du fremstilles for en dommer. Dommeren kan løslade dig, bestemme at anholdelsen skal opretholdes i op til 3 gange 24 timer eller bestemme, at du skal varetægtsfængsles.

Kontakt til advokat.

Du har som anholdt ret til at kontakte en advokat.

I visse tilfælde kan politiet nægte dig at kontakte en bestemt advokat. Dette spørgsmål kan i givet fald kræves indbragt for retten.

Både politiet og din advokat kan fortælle dig om muligheden for at få en advokat beskikket, og hvem der skal betale for advokaten.

Kontakt til læge.

Hvis du lider af en sygdom, der kræver behandling, bør du hurtigst muligt fortælle det til politiet.

Skønner politiet, at du har behov for lægelig behandling, vil politiet sørge for, at du undergives sådan behandling.

Selv om politiet eventuelt vurderer, at du ikke har behov for at blive tilset af en læge, har du altid ret til at kontakte og modtage besøg af din egen læge eller lægevagten. Politiet har telefonnummeret på lægevagten. I disse tilfælde er udgiften til lægebistand normalt politiet uvedkommende.

Kontakt til ambassade.

Er du udenlandsk statsborger, har du ret til at kontakte dit lands ambassade eller konsulat. Politiet kan hjælpe dig med at komme i kontakt med ambassaden eller konsulatet.

Syn og skøn i straffesag - Beviser

Retsplejelovens § 196

Forsvarer fik medhold i, at en af anklagemyndigheden ensidigt indhentet erklæring fra en murermester i en sag om åger ikke kunne dokumenteres, og fik derfor udmeldt et sædvanligt syn og skøn.

Retten i Gentofte, SS 295/99, 14/9 1999

"For anklagemyndigheden mødte politiassessor H.

Den beskikkede forsvarer, advokat R, var mødt.

Forsvareren anmodede om tilladelse til, at der foretages syn og skøn vedr. de omhandlede arbejder på ejendommen X, jf. retsplejelovens kap. 19. Han henviste til, at de under sagen fremlagte erklæringer bilag 6 og 6 a af 5. oktober 1998 og 27. maj 1999, udarbejdet af murermester M, er ensidige af anklagemyndigheden indhentede erklæringer. Erklæringerne er i øvrigt afgivet på et tidspunkt, hvor tiltalte ikke havde beskikket nogen forsvarer. De bør derfor, i lighed med hvad der gælder i civile sager, udgå af sagen. I stedet bør der afholdes et syn og skøn, hvor forsvareren og anklagemyndigheden i overensstemmelse med det kontradiktoriske princip kan stille spørgsmål til en ny udpeget syn og skønsmand.

Anklageren protesterede mod, at der nu foretages syn og skøn og henviste til, at der allerede foreligger sagkyndige erklæringer, som retten må bedømme på baggrund af den bevisværdi, de efter omstændighederne måtte have. Den sagkyndige er endvidere udpeget af Murerlaugets Ankenævn. Det af forsvareren krævede retsskridt må derfor anses for unødvendigt og unødigt omkostningskrævende. I øvrigt er den senest indhentede supplerende erklæring udfærdiget på baggrund af en afhøring af tiltalte den 14. januar 1999.

Der afsagde sålydende

K E N D E L S E

De omhandlede erklæringer af 5. oktober 1998 og 27. maj 1999 er udfærdiget af murermester M, efter at anklagemyndigheden ensidigt har rettet henvendelse til Murerlaugets Ankenævn med henblik på udarbejdelse af en sagkyndig erklæring. Tiltaltes forsvarer var på daværende tidspunkt ikke udpeget og har således ikke haft mulighed

for at stille spørgsmål til den sagkyndige. Tiltalen vedr. åger i forbindelse med udbetalinger af et beløb af ca. 240.000 kr., der angiveligt står i væsentligt misforhold til modydelse, opgjort på baggrund af den omtalte sagkyndige erklæring af 5. oktober 1998 til i alt 18.125 kr. incl. moms. På denne baggrund, og da værdien af modydelse er helt centrale i sagen, finder retten, at der bør indrømmes tiltalte mulighed for udmeldelse af syn og skøn i overensstemmelse med retsplejelovens kap. 19 til belysning af værdien af det udførte arbejde.

T h i b e s t e m m e s:

Den af forsvareren fremsatte begæring om afholdelse af syn og skøn tages til følge.

Kære frafaldet."

Landsforeningens Meddelelse 90/1999

Narkotika - Hampplanter - Ikke udløsning af reststraf

Straffelovens § 40, lov om euforiserende stoffer § 3

T for besiddelse af 60 g hampplanter med henblik på videresalg idømt 20 dages hæfte. Reststraf på 228 dage fra tidligere narkodomme ikke udløst.

Retten i Hjørring SS 150/98, 16/7 1998

T på 26 år var under en tilståelsessag tiltalt for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer § 3 ved at have været i besiddelse af 60 g hampplanter til videresalg i poser á 10 g for 100 kr. pr. pose.

I forhold 2 hæleri ved på gaden for 300 - 400 kr. at have købt 5 stjålne klippekort til busselskabet til en værdi af 510 kr.

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om ubetinget hæftestraf, således at det efter omstændighederne accepteredes, at reststraffen ikke udløstes.

T var bl.a. straffet:

1995 fængsel i 60 dage for handling af hash

1995 4 måneder for samme

1996 1 år og 6 måneder for handling af hash og heroin. Prøveløsladt juni 1997 med reststraf af 228 dage.

Byretten udmålte en straf af hæfte i 20 dage. Det bestemtes endvidere, at reststraffen på fængsel i 228 dage opretholdtes uændret, jfr. straffelovens § 40, stk. 1.

Retslægerådets Årsberetning 1997 - Biologisk aldersbestemmelse - Selvmord i fængsel - Insulintilfælde i trafikken

Den betydelige forsinkelse beklages i forordet - øgede arbejdsbyrder samt at det midt i arbejdsprocessen har været nødvendigt at udskifte såvel soft- som hardware i EDB-systemet.

Årsberetningen indeholder et register over alle sager omtalt for 10-året 1988-97.

Blandt årets enkeltsager er side 45ff omtalt en biologisk aldersbestemmelse af en somalier til brug for en ansøgning om familiesammenføring. Ansøgeren angav at være knap 17 år. Der blev taget røntgenbilleder på det stedlige hospital. Retslægerådet fandt det sandsynligt, at ansøgeren var 20 år eller derover, og svarede efterfølgende, at sandsynligheden lå på 99,75%, hvilket i en efterfølgende straffesag mod moderen til ansøgeren ikke var tilstrækkeligt til, at hendes erklæring om børnenes alder blev anset for urigtig, hvorfor hun blev frikendt for overtrædelse af straffelovens § 163.

99,75% betyder, at en afvigelse vil forekomme i 1 ud af 400 tilfælde, i biologien en høj sandsynlighed, i en dansk retssal en for lav sandsynlighed, som det hedder i Retslægerådets kommentar.

En fuldstændig biologisk aldersbestemmelse kunne føre til højere grader af sandsynlighed, men i princippet aldrig 100% sikkerhed.

På side 61ff omtales en sag med insulintilfælde i trafikken. T blev henført under straffelovens § 16, stk. 1 (en med sindssygdom "ligestillet" tilstand) og blev både frifundet for bødestraf og betinget frakendelse.

Side 71ff omtales en sag fra 1994, hvor en psykiatrisk afdeling havde afvist at modtage en mand, som var indstillet til tvangsindlæggelse på farlighedsindikation. Dagen efter afvisningen begik vedkommende, der var af tyrkisk oprindelse, selvmord i sin fængselscelle. Sundhedsvæsenets Patientklagenævn fandt, at overlægen på den psykiatriske afdeling havde overtrådt lægelovens § 6, stk. 1.

Pågældende var varetægtsfængslet, sigtet for røveri af særlig farlig karakter, og overflyttet til Vestre Fængsel på grund af spisevægning i juni 1994. I november 1994 fandtes han lidende af en agiteret paranoid psykose, og lægen ved Vestre Fængsel

udfærdigede en lægeerklæring om tvangsindlæggelse på farlighedsindikation. Han nægtede at indtage føde og udviste tiltagende selvmutilerende (selvbeskadigende) adfærd.

Fra side 99 er refereret en række sager, hvor Retslægerådet har skullet tage stilling til udstrækningen af psykiatriske særforanstaltninger.

Foredrag om "Ytringsfrihedens grænser", af Højesteretspræsident Niels Pontoppidan.

Den danske afdeling af International Commission of Jurists vil som led i sine aktiviteter om menneskerettigheder og international ret afholde tre foredrag inden sommer 2000.

Det første foredrag er af Højesteretspræsident Niels Pontoppidan, der vil tale om ytringsfrihedens grænser.

Foredraget bliver holdt

Mandag den 22. november 1999 kl. 17.00 i Københavns Byret

Deltagelse er gratis.

Nærmere oplysninger om andre foredrag vil blive annonceret senere.

Foreningen har professor dr.jur. Isi Foighel som formand og advokat Bjørn Elmquist som næstformand.

Spørgsmål om foreningen og indmeldelse kan ske til ICJ, Danish Section, c/o Advokat Sune Skadegård Thorsen, Frederiksberggade 2, 1., 1459 København K. Telefon 33 33 79 13.

Konfliktråd - Ordningen forlænges

Det Kriminalpræventive Råd udsender et Nyhedsbrev om konfliktråd. Det fremgår af nr. 4 fra november 1999, at ordningen, der omfatter Glostrup, Roskilde og Ringsted politikredse, er forlænget 2 år, d.v.s. indtil juni 2002.

Nærmere oplysninger om Det Kriminalpræventive Råd kan findes på hjemmeside www.crimprev.dk.

Bogomtale – Dansk Kriminalistforening 1899-1999

Der findes adskillige sejlivede juridiske foreninger, der oplever at fejre deres 100-års jubilæum, med og uden vedtægter.

Peter Garde har på smukkeste vis ristet en **solid** minderune over foreningens første hundrede år i et særnummer (eller snarere bog) af Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab, november 1999 på 213 sider med bl.a. adskillige fotos af ældre juridiske herrer.

Forfatteren takker i et efterskrift bl.a. sin hønsehund Zeus for moralsk støtte under det betydelige forarbejde, der er gjort med at gennemgå 63 årbøger og 123 årgange af tidsskriftet.

Alle strafferettens koryfæer ruller forbi os, Torp, Goll, Krabbe, Hurwitz, Waaben, Lindegaard, Greve og Rentzmann.

Redaktøren af nærværende hæfte har ved tidligere lejlighed udtalt, at hun ikke med vægtige værker mener at kunne komme med egentlige boganmeldelser. Det tillader rammerne for hæfterne ikke. Men mange vil kunne få udbytte af at læse ca. midt i Gardes værk om diskussionerne i forbindelse med retsopgøret efter besættelsen.

Henset til de mange navne, der nævnes i bogen, ville jeg have foretrukket, at der var ofret nogle ekstra sider (og lidt edb-teknik) på at generere et navneregister. Men det er kun en sidebemærkning.

Bogen er hermed anbefalet – ikke alene til den jubilerende forenings medlemmer – men også til alle de mange, der **burde** melde sig ind i foreningen.

- oo0oo -

Julen nærmer sig jo. Efter sikre forlydender blev omstående vise sunget i de lavere regioner til en julefrokost sidste år i Københavns Byret

Den evige domsmand

(Nu har vi altså jul igen)

Ja, jeg var ung, og jeg var glad, en fremtid var forude,
men mens jeg på min ende sad, gik glansen af Gertrude.
I Staten må man vente på, at man kan avancere,
og inden jeg blev trist og grå, så sku' jeg prøve mere.
Så, hvor end du dig vender hen,
så ser du mig og mig igen,
og mig og mig og mig og mig og mig igen.

Jeg søgte mig et ekstraben, og via politikken
så kom jeg på den grønne gren, for det var stadig skikken,
at domsmand kan du blive når, du viser interessen,
så hurtigt du på listen står, ta'r del i strafprocessen.
Så, hvor end du dig vender hen...

Jeg startede i landsretten, og først så var jeg nævning,
i kapper gik de fine mænd. Der var en fortidslevning
som retsformand i første sag. Som børn han til os talte,
sådan man ikke gør i dag mod os, de folkevalgte.
Så inden at vi blev sendt hjem,
så sa'e vi nej og nej igen
og nej og nej og nej og nej og nej igen.

Så blev jeg sendt til Nytorv hen, jeg tror, det var en tanke,
for sagerne fra byretten, dem kan man oftest anke.
Jeg øvede mit håndelag på vold og tyverier,
men snart kom så den skønne dag, som nu mit liv beriger.
For, hvor end du dig vender hen,
du ser nu mig og mig igen
og mig og mig og mig og mig og mig igen.

Det startede med anpartsskæg i hundred' tyve dage,
og det var et Columbusæg, når nu jeg ser tilbage,
for siden fulgte pantefup, og så kom Bonde Nielsen,
det gav min pung et ekstra skub og råd til vinterpelsen.
For, hvor end du dig vender hen...

Min dagligdag er let og nem, den sene bus jeg tage,
og klokken fire går jeg hjem på 3 af ugens dage.
De sidste 2 jeg lastes af, for job som domsmand slider,
og det er jo *pro patria*, så jeg har gode tider.
Så, hvor end du dig vender hen,
så ser du mig og mig igen
og mig og mig og mig og mig og mig igen.

Ved middag op på første sal og hæve honoraret.
Jeg indta'r venligt, jovial fast plads som inventaret.
På nik jeg er med høj og lav, for længe har jeg kendt dem
og hilser tit og siger dav til selve præsidenten.
For, hvor end du dig vender hen,
så ser du mig og mig igen
og mig og mig og mig og mig og mig igen.